

cal%20manifestations%20of%20celiac%20disease%20in%20adults & source=search_result & selectedTitle=1~150 & usage_type=default & display_rank=1>.

6. Falt P, Fojtík P, Šmajstrla V. Celiakie – současný pohled na etiopatogenezi, diagnostiku a terapii. *Kardiol Rev Int Med* 2014, 16(3): 219–223. Dostupné z WWW: <<https://www.prolekare.cz/casopisy/kardiologicka-revue/2014-3/celiakie-soucasny-pohled-na-etiotopogenezi-diagnostiku-a-terapii-49241>>.

7. Kelly C. Diagnosis of celiac disease in adults. *UpToDate* [cit. 2019–11–18]. Dostupné z WWW: <https://www.uptodate.com/contents/diagnosis-of-celiac-disease-in-adults?search=Diagnosis%20of%20celiac%20disease%20in%20adults & source=search_result & selectedTitle=1~150 & usage_type=default & display_rank=1>.

8. Husová L, Hermanová M. Hepatopatie, celiakie a lymfocytární kolitida. *Čes a Slov Gastroent a Hepatol* 2007; 61(6): 309–313. Dostupné z WWW: <<http://www.csgh.info/cs/clanek/hepatopatie-celiakie-a-lymfocytarni-kolitida-289>>.

9. Hoffmanová I, Sánchez D, Tlaskalová Hogenová H. Diagnostická úskalí celiakie. *Vnitř Lék* 2019; 65(1): 24–29. Dostupné z WWW: <<https://www.vnitrnilekarstvi.eu/casopisy/vnitrnilekarstvi/2019-1-4/diagnosticka-uskali-celiakie-107900>>.

10. *Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky*. Ročník 2011, částka 3. Strana 51–54. Vydáno 28. února 2011. Dostupné z WWW: <https://www.mzcr.cz/Legislativa/dokumenty/vestnik-c_4741_2162_11.html>.

11. Frič P, Keil R. Celiakie pro praxi. *Med Praxi* 2011; 8(9): 354–359. Dostupné z WWW: <<https://www.solen.cz/pdfs/med/2011/09/03.pdf>>.

12. Hoffmanová I, Sánchez D, Szczepanková A, Tlaskalová Hogenová H. The Pros and Cons of Using Oat in a Gluten-Free Diet for Celiac Patients. *Nutrients*. 2019, 11, 2345. Dostupné z DOI: <<https://doi.org/10.3390/nu11102345>>.

13. Postupy a stanoviska Státní zemědělské a potravinářské inspekce. Označování potravin z hlediska obsahu lepku. Zveřejněno 6. 4. 2016. Dostupné z WWW: <<https://www.szpi.gov.cz/clanek/oznacovani-potravin-z-hlediska-obsahu-lepku.aspx>>.

14. Ciclitira P. Management of celiac disease in adults. *UpToDate* [cit. 2019–11–18]. Dostupné z WWW: <https://www.uptodate.com/contents/management-of-celiac-disease-in-adults?search=Management%20of%20celiac%20disease%20in%20adults & source=search_result & selectedTitle=1~150 & usage_type=default & display_rank=1>.

RECENZE KNIHY ÚVOD DO VNITŘNÍHO LÉKAŘSTVÍ – doc. MUDr. Jitka Mlíková Seidlerová, Ph.D., a kol.

Nakladatelství Triton vydalo na podzim 2019 knihu *Úvod do vnitřního lékařství* autorky doc. MUDr. Jitky Mlíkové Seidlerové a kolektivu lékařů Fakultní nemocnice a Lékařské fakulty v Plzni. Jedná se o propedeutiku vnitřního lékařství určenou nejen studentům lékařských oborů, ale i všem klinickým lékařům, zejména těm začínajícím. Poté, co jsem si knížku podrobně přečetl, musím říci, že jsem nadšen a mohu ji vřele doporučit. Kniha obsahuje všechny potřebné informace týkající se toho nezákladnějšího lékařského umění, a to umění vyšetřovat pacienta. Na většině lékařských fakult je propedeutika prvním klinickým předmětem, kde se student po prvních letech většinou teoretických znalostí poprvé dostává do kontaktu s pacientem. Náhle musí obsáhnout velké množství znalostí zahrnující důkladnou anamnézu, podrobné fyzikální vyšetření a dobrou orientaci v základních pomocných zobrazovacích a laboratorních metodách. Obsáhnutí celé této problematiky znamená dobrou znalost klinických symptomů a syndromů, což spolu s pochopením základních patofyziologických mechanismů umožní správnou interpretaci a vytvoření diagnózy (byť třeba jen pracovní). Nezbytná je ovšem i znalost psychologie a umění komunikovat, jediné tak získáme důvěru pacienta a dostatečné informace. Přesně před 101 lety zemřel významný britský lékař William Osler (1849–1919), autor jednoho z klasických citátů „Listen to your patient, he is telling you the diagnosis“, tedy „Poslouchejte pacienta, říká vám svou diagnózu“. Ačkoliv někdo může říci, že se jedná o otřepanou frázi, tak to je a vždy bude absolutní pravda. Při výuce mediků i mladých lékařů často narážím na snahu zjednodušovat si spoustu věcí a postupů včetně anamnézy. Bohužel s prostou informací typu *pacient přichází pro bolesti na hrudi*, bez další bližší specifikace, se nelze spokojit. Jednak to ukazuje na neznalost nebo liknavost lékaře a jednak je poté generována řada zbytečných, často finančně nákladných, vyšetření.

Jsem proto rád, že po letech vychází tato kniha tvořená jednak obecnou částí cílenou na podrobnou anamnézu a fyzikální vyšetření, a specializovanou část ukazující na specifické postupy v rámci jednotlivých klinických oborů. Kniha je psána velmi didakticky a srozumitelně pro jakéhokoliv čtenáře. Navíc kniha obsahuje i ilustrace, fotografie a schémata pro lepší pochopení problematiky.

Doufám, že bude studentům i lékařům dobře sloužit.

doc. MUDr. Ondřej Petrák, Ph.D.
III. interní klinika VFN a 1. LF UK Praha